

Stiftelsen Maria Elementarskola

Org.nr. 802006-0458

\*Rättelse av beslut enligt 36  
§ Förvaltningslagen (FL  
2017:900) den 18 juni  
2019/Ana-Maria Koci Spång

## Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Maria Elementarskola i Stockholms kommun

# Skolinspektionens beslut

## Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Maria Elementarskola att senast den **27 september 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

## Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Maria Elementarskola inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- Elever ges en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet så att eleverna får pröva och utveckla sina intressen oberoende av könstillhörighet. (2 kap. 29 § skollagen; 10 kap. 8 a § skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.8 Rektorns ansvar)

## Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevhälsan arbetar även förebyggande och hälsofrämjande och att samtliga kompetenser som ska ingå i elevhälsan deltar i det arbetet.
- Rektorn ska se till att elever i alla årskurser på skolan ges studie- och yrkesvägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

## Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete vid Maria Elementarskola. Av Skolinspektionens utredning framgår att en psykolog inte på något sätt deltagit i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete under läsåret 2018/19 och att en sådan kompetens endast används vid behov på skolan. Likaså framgår att elevhälsans arbete främst varit åtgärdande och att elevhälsan inte på ett systematiskt sätt arbetat hälsofrämjande och förebyggande utifrån sina respektive kompetenser samt utifrån ett kartlagt behov på skolan. Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i Maria Elementarskolas arbete med att tillgodose elevernas behov av studie- och yrkesvägledning. Skolinspektionens utredning visar att ingen studie- och yrkesvägledare, eller personal som fullgör motsvarande uppgifter, deltar i arbetet med att informera och vägleda eleverna i låg- och mellanstadiet inför deras framtida val av utbildning-och arbete, eller stöttar övrig

personal i arbetet med att ta fram studie- och yrkesorienterande insatser utifrån elevernas behov.

## Föreläggande

### Grundläggande förutsättningar för skolenheten

#### *Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete vid Maria Elementarskola. Av Skolinspektionens utredning framgår att en psykolog inte deltagit i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete under läsåret 2018/19 och att en sådan kompetens endast används vid behov på skolan. Likaså framgår att elevhälsans arbete främst varit åtgärdande och att elevhälsan inte på ett systematiskt sätt arbetat hälsofrämjande och förebyggande utifrån sina respektive kompetenser samt utifrån ett kartlagt behov på skolan. Elevhälsans arbete ska komplettera den pedagogiska kompetensen och när skolans elevhälsoarbete inte främst är förebyggande och hälsofrämjande samt att samtliga kompetenser deltar i detta arbete, finns en risk att eleverna inte får det stöd de behöver och har rätt till för att tillgodogöra sig utbildningen.

Av skollagen framgår att det för eleverna i förskoleklass och grundskola ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Av Skolinspektionens utredning framgår att elevhälsan inte på ett systematiskt och strategiskt sätt arbetar hälsofrämjande och förebyggande. I intervju med elevhälsans representanter uppges att det hälsofrämjande och förebyggande arbetet utgörs av skolsköterskans hälsosamtal och öppna mottagning för både vårdnadshavare och elever. Skolsköterskan är även ute i klasserna och informerar i grupp om menstruation. Förra kuratorn var enligt elevhälsans representanter mer ute i klasserna än nuvarande, men elevhälsan har nu på förekommen anledning bestämt att kurator ska besöka och arbeta med vissa klasser. Eleverna på skolan har även haft besök av polisen som pratat om narkotika. Elevhälsan har dock under detta läsår inte tillsammans med kurator och skolpsykolog diskuterat åtgärder utifrån kartlagda behov i de olika årskurserna eller på skolenhetsnivå. Kuratorns tid på skolan är också begränsad till en dag i veckan i samband med elevhälsans möten och psykologen används endast vid behov och deltar inte i elevhälsomötena. Det framgår även i inkomna uppgifter till Skolinspektionen från vårdnadshavare att det finns problem i en av årskurserna och att det har saknats preventiva åtgärder i skolans arbete för trygghet samt att skolan arbetar främst reaktivt. Rektorn har i kontakt med vårdnadshavare svarat att de gör så gott de kan utifrån förutsättningarna och att de nu har en kurator på skolan endast en dag i veckan. Rektorn uppger i intervju med Skolinspektionen att hon anser att elevhälsan inte arbetat tillräckligt hälsofrämjande och förebyggande under detta läsår och att det är något som kommer att göras i större utsträckning framöver. I kompletterande uppgifter

från huvudmannen uppges att de kommer att avtala om ny skolsköterska och kurator inför kommande läsår med uppdrag att arbeta mer aktivt förebyggande.

#### *Studie- och yrkesvägledning*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Maria Elementarskolas arbete med att tillgodose elevernas behov av studie- och yrkesvägledning. Skolinspektionens utredning visar att ingen studie- och yrkesvägledare, eller personal som fullgör motsvarande uppgifter, deltar i arbetet med att informera och vägleda eleverna inför deras framtida val av utbildning och arbete, eller stöttar övrig personal i arbetet med att ta fram studie- och yrkesorienterande insatser utifrån elevernas behov för eleverna i låg- och mellanstadiet. Tillsynen visar visserligen att lärare arbetar med vissa studie- och yrkesvägledande insatser för eleverna i de delar som ingår i kursplanerna, men att det saknas en planering och organisering av arbetet på skolnivå och en uppföljning av rektorn som säkerställer att vägledningsinsatser omfattar elever i samtliga årskurser. Bristen innebär att elevernas behov av vägledning inte bedöms vara tillgodosett.

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Av förarbeten till skollagen framgår att lärare, skolledare och särskilt utbildade studie- och yrkesvägledningsfunktionärer har ett gemensamt ansvar, men delvis olika roller, när det gäller information och vägledning till eleverna om framtida studier och arbetsliv. En förutsättning för att eleverna ska kunna utnyttja den stora frihet och de möjligheter till egna val som erbjuds är att de får en adekvat information om utbildningsutbud och valmöjligheter, såväl utifrån sina intressen och förutsättningar som i förhållande till arbetsmarknadens behov. Vidare framgår att kompetens för studie- och yrkesvägledning främst finns hos personer som är anställda för denna verksamhet. Även rektorer och lärare har dock ett visst ansvar att förmedla sådan kunskap. (Prop. 2009/10:165 sid. 278 f. och 659)

Enligt läroplanen ska studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesvägledande insatser. Rektorn har ett särskilt ansvar för att det studie- och yrkesvägledande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. (Lgr 11, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens utredning visar att rektorn inte följer upp och säkerställer att det finns en planering eller organisation för att elever i alla årskurser ska få sina behov av vägledning tillgodosedda. Skolans studie- och yrkesvägledare säger i intervju med Skolinspektionen att det inte finns tid avsatt för studie- och yrkesvägledande arbete i de lägre årskurserna och att hens uppfattning är att det endast är en rekommendation från Skolverket att man ska arbeta med studie- och yrkesvägledande insatser i de lägre åldrarna. Studie- och yrkesvägledarens uppdrag på skolan är att arbeta med eleverna i årskurserna 8 och 9 och enligt studie- och yrkesvägledaren finns det ingen organisation

för arbete med studie- och yrkesvägledning i de lägre åldrarna. I intervjuer med lärare framkommer att de på låg- och mellanstadiet pratar om olika yrken och vad eleverna vill bli när de blir stora vilket ligger inom ramen för det centrala innehållet i de samhällsorienterade ämnena. Lärare säger att varken elever eller lärare i lågstadiet har kontakt med studie- och yrkesvägledare och att det inte heller finns någon planering för ett studie- och yrkesvägledande arbete. Rektorn uppger i intervju att rektorns uppfattning är att studie- och yrkesvägledning för de yngre åldrarna inte är lagstadgat och att det inte görs mer än det som sker inom ramen för undervisningen i ämnen som samhällskunskap. Omfattningen kan enligt rektorn variera utifrån lärarens intresse av studie- och yrkesvägledning. Rektorn ger inget uppdrag till någon lärare att genomföra studie- och yrkesvägledande insatser och det finns ingen planering för detta arbete i samtliga årskurser på skolan. Huvudmannen uppger i intervju med Skolinspektionen att de i styrelsen avser att ta upp frågan om hur studie- och yrkesvägledaren kan stötta även eleverna i de lägre stadierna.

### ***Motivering till föreläggande som ingripande***

Eftersom verksamheten vid Maria Elementarskolan inte uppfyller de krav som gäller föreläggs Stiftelsen Maria Elementarskola att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

## **Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister**

### **Undervisning och lärande**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen Maria Elementarskola uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

### **Extra anpassningar och särskilt stöd**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen Maria Elementarskola uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

### **Bedömning och betygssättning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen Maria Elementarskola uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

### **Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen Maria Elementarskola uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

### **Styrning och utveckling av verksamheten**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen Maria Elementarskola uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

**Förutsättningar för utbildningen**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen Maria Elementarskola uppfyller författningarnas krav inom förutsättningar för utbildningen.

**Styrning och utveckling av utbildningen**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen Maria Elementarskola uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av utbildningen.

**Ägar- och ledningsprövning**

Skolinspektionen har gjort bedömningen att följande personer tillhör ägar- och ledningskretsen: ~~Ordförande J.D, ordinarie ledamöterna C.M, F.E, R.M.J, O.H samt adjungerad ledamot med rösträtt samt rätt att teckna firma tillika rektor T.L. Utöver bolaget och ovan fysiska personer har prövades även följande förening i egenskap av närstående: Johan Movingers Gymnasium ideell förening, 802414 2781.~~

Av 2 kap. 5 a § skollagen framgår att följande personer ska omfattas av ägar- och ledningsprövningen när det gäller en juridisk person: Den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett *bestämmande inflytande över verksamheten*, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag och andra handelsbolag, samt personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett *väsentligt inflytande* över verksamheten.

Skolinspektionen har gjort bedömningen att följande personer tillhör ägar- och ledningskretsen: ordförande E.B och ledamöterna G.C, B.J, M.E, S.L, R.M, M.S, M.F, K-A.O samt J.L.

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen Maria Elementarskola uppfyller författningarnas krav inom ägar- och ledningsprövning.

På Skolinspektionens vägnar

**X** Anna Möller

Beslutsfattare  
Signerat av: Anna Möller

**X** Ana-Maria Koci Spång

Föredragande  
Signerat av: Ana-Maria Koci Spång

I handläggningen av ärendet har även utredaren Johan Westerling- Kalla deltagit.

**Allmänt om tillsynen:**

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på [www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se)

**Bilagor**

Bilaga 1: Fakta om Maria Elementarskola

## Fakta om Maria Elementarskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stiftelsen Maria Elementarskola under vårterminen 2019. Maria Elementarskola besöktes av Skolinspektionen mellan den 9 april 2019 och den 11 april 2019. Maria Elementarskolan är en fristående skola i Stockholms kommun belägen i stadsdelen Södermalm och har Stiftelsen Maria Elementarskola (org. nr 802006-0458) som huvudman. Skolan omfattar förskoleklass, åk 1-9 samt fritidshem. Läsåret 2018/2019 har skolan 258 elever. På fritidshemmet som är uppdelat i två avdelningar finns 89 elever. Skolan leds av en tf rektor.

### Måluppfyllelse

#### Kunskapsresultat

##### *Årskurs 3*

Enligt Skolverkets nationella statistik över de nationella ämnesproven som genomfördes läsåret 2017/18 varierade andelen elever som nådde kunskapskraven på delproven i ämnet matematik mellan 88,1 – 100,0 procent. Motsvarande resultat för riket var 82,6 – 95,6 procent. I ämnet svenska varierade andelen elever som nådde kunskapskraven på delproven mellan 88,1 – 100,0 procent. Motsvarande resultat för riket var 89,9 - 98 procent.

##### *Årskurs 6*

Enligt Skolverkets nationella statistik för läsåret 2017/18 var den genomsnittliga betygspoängen högre än genomsnittet i riket i samtliga ämnen förutom i biologi och kemi. Andelen elever som nådde de kunskapskrav som minst ska uppnås i alla ämnen var nästintill 100 procent. Motsvarande värde för riket var 77 procent.

##### *Årskurs 9*

Enligt nationell statistik uppnådde 86,2 procent av eleverna i årskurs 9 kunskapskraven i samtliga ämnen läsåret 2017/18. I riket var motsvarande andel 75,6 procent. Det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i årskurs 9 var 272,2, jämfört med 228,7 i riket. Vidare uppnådde 100 procent av eleverna i årskurs 9 behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram, jämfört med 84,4 procent i riket.

#### Trygghet och studiero

I Skolinspektionens enkät som genomfördes hösten 2017 var medelvärdet avseende frågan "Jag har studiero på lektionerna" 5,2 (på en skala från 1 till 10 där 10 är det högsta värdet) för eleverna i årskurs 5, jämfört med 6,2 för samtliga elever i årskurs 5 som deltog i enkätomgången. Motsvarande medelvärde för elever i årskurs 9 var 4,8 jämfört med 5,6 för samtliga elever i årskurs 9 som deltog i enkätomgången. Av enkäten framgår vidare att medelvärdet avseende frågan "Jag känner mig trygg i skolan" var 6,9 för eleverna i årskurs 5, jämfört med 8,2 för samtliga elever i årskurs 5 som deltog i enkätomgången. Motsvarande medelvärde för elever i årskurs 9 var 6,8 jämfört med 7,5 för samtliga elever i årskurs 9 som deltog i enkätomgången.